

AZ UNICEF MAGYARORSZÁG GYERMEKVÉDELMI IRÁNYELVE

**HATÁLYOS:
2023.03.10. NAPJÁTÓL**

AZ UNICEF MAGYARORSZÁG GYERMEKVÉDELMI IRÁNYELVE¹

I. Célok

Jelen irányelv célja, hogy az UNICEF Magyarországgal (a továbbiakban: Szervezet) kapcsolatba kerülő, a Szervezet tevékenységeiben résztvevő gyermekeket, fiatalokat megvédje a bántás, sértés, bántalmazás különböző formáitól, biztosítsa védelmüket a következők szerint:

- 1.1 a gyermekek jogaira és jólétére a Szervezet munkája során elsődleges szempontként kell tekinteni;
- 1.2 a Szervezet minden munkavállalója, megbízottja, önkéntese, vele jogviszonyban álló minden egyéb szerződéses partner, közreműködő és partnerszervezet megfelelő gyermekvédelmi protokollokat alkalmaz a Szervezetnél betöltött szerepe szerint, valamint megfelelő lépéseket tesz amennyiben bántalmazás vagy veszélyeztetés gyanúja merül fel;
- 1.3 az irányelv átlátható, világos keretrendszerben fekteti le a szükséges intézkedéseket, amennyiben gyermekbántalmazás vagy veszélyeztetés gyanúja merül fel.

II. Jogszályi háttér

Jelen irányelv az alábbi jogszályok figyelembevételével készült:

- 2.1 UNICEF Policy on Conduct Promoting the Protection and Safeguarding of Children (CF/EXD/2016-006) (the „UNICEF CS Policy”),
- 2.2 ENSZ Gyermekjogi Egyezmény - 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 2.3 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről
- 2.4 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2.5 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

¹ Készült az UNICEF Child Safeguarding - Guidance for National Committees című dokumentuma alapján

- 2.6 1997. évi XXXXI. évi törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2.7 2011. évi CXII. évi törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

III. Irányelv hatálya

Jelen irányelv kiterjed a Szervezet minden munkavállalójára, megbízottjára, önkéntesére, vele jogviszonyban álló minden egyéb szerződéses partnerre, közreműködőre és partnerszervezetre.

IV. Fogalommeghatározások

Jelen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalmak az alábbi jelentéssel bírnak:

- 4.1. gyermek: aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.
- 4.2. fiatal felnőtt: az a nagykorú személy, aki a 24. évét nem töltötte be.
- 4.3. munkatárs: a Szervezet munkavállalói, megbízottjai, gyakornokai, önkéntesei, vele jogviszonyban álló minden egyéb közreműködő.
- 4.4. partnerszervezet: a Szervezettel együttműködő külsős hazai, nemzeti és nemzetközi szervezetek (cég, intézmény, társadalmi szervezet stb.).
- 4.5. gyermekvédelmi fókuszpont: az a munkatárs, aki a gyermekvédelmi irányelv bevezetését, szükséges módosításait, valamint a gyermekvédelmi jelzéseket, eseteket koordinálja.
- 4.6. gyermekbántalmazás: gyermekbántalmazásról beszélhetünk, ha valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek. Gyermekbántalmazásnak minősül az is, ha valaki a gyermek sérelmére elkövetett cselekmény szemtanúja, de nem akadályozza azt meg, vagy nem jelzi.
- 4.7. A gyermekbántalmazás formái:
- Elhanyagolás (rossz bánásmód): a szükségletek kielégítésének hosszú távú mellőzése vagy súlyos hiányosságai, pl. fizikai, érzelmi és oktatás-nevelésbeli elhanyagolás.
 - Érzelmi bántalmazás: rendszeres, hosszú távú, rossz érzelmi bánásmód (megszégyenítés, kritizálás, érzelmi zsarolás, kihasználás, ijesztgetés, szidalmazás, nem szeretett érzések közvetítése a gyermek felé, ha a

gyermek rendszeresen szem és fültanúja más emberek bántalmazásának), mely káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére.

- Fizikai bántalmazás: az a szándékos cselekedet vagy gondatlanság, amely a gyermek fizikai sérüléséhez vezet (pl. ütés, rázás, hajhúzás, kényelmetlen testhelyzetekbe való kényszerítés, a testi fenyítés minden típusa).
- Szexuális bántalmazás: a gyermek bevonása olyan szexuális cselekedetbe, amelyhez a gyermek nem tudja érdemi beleegyezését adni, amelyre a gyermek nem érett, és amely cselekedetet tiltja a társadalom értékrendje.
- Kortárs bántalmazás (gyerekek közötti bántalmazás): amikor gyermek bántalmaz gyermeket érzelmi, fizikai, szexuális módokon és cyberbullying (elektronikus kommunikációs eszközök révén fenyegető tartalmú üzenetek, képek küldése) formájában. A gyermekek közötti zaklatás (bullying) esete, ha a zaklató szándékosan, tudatosan, legtöbbször konkrét ok nélkül akarja bántani az áldozatot; a zaklatás ismétlődően, huzamosabb ideig zajlik; a zaklató és az áldozat között erőbéli vagy hatalmi különbség van, ami miatt az áldozat nincs abban a helyzetben, hogy megvédje önmagát.

V. Általános szabályok

- 5.1 A gyermekek és a gyermeki jogok védelme az UNICEF egyik fő célkitűzése, így jelen irányelv megismerése és betartása a Szervezet valamennyi munkatársának és partnerszervezetének felelőssége.
- 5.2 Amennyiben a Szervezet bármely programján vagy rendezvényén gyermekjogi jogsértés gyanúja merül fel, zsinórmértékként minden eljárás során a gyermek legfőbb érdekét kell elsősorban figyelembe venni.
- 5.3 A gyermekvédelmi fókuszpont feladata az irányelv megismertetése a munkatársakkal a munka, megbízás előtt, azok betartásáért azonban minden munkatárs saját maga felel. A fókuszpontot ezen feladatában a HR munkatárs támogatja.
- 5.4 Az irányelv betartása kötelező minden olyan cég, intézmény vagy társadalmi szervezet számára, akik a Szervezet hazai programjaiban együttműködnek.
- 5.5 Az irányelv cégekkel, intézményekkel vagy társadalmi szervezetekkel való megismertetése a Szervezeten belül velük kapcsolatban álló osztály (gyermekvédelmi, kommunikációs, adománygyűjtési osztály) feladata, azok betartásáért viszont minden cég, intézmény vagy társadalmi szervezet saját maga felel. Az adott szervezeti egységet ezen feladatában a HR munkatárs támogatja.

- 5.6 A Szervezet munkája során a gyermekekkel szembeni erőszakkal kapcsolatban a zéró tolerancia elve érvényesül. A Szervezet azon rendezvényei kapcsán, amelyekben gyermekek bármilyen módon érintettek, különleges gondossággal jár el, felméri az esemény várható gyermekjogi és gyermekvédelmi kockázatait és kockázatkezelési tervet készít (Melléklet 1.), amely a kockázatok mellett a lehetséges megelőző lépéseket és az azokra adott válaszokat is tartalmazza.
- 5.7 Az UNICEF Magyarország a gyermekvédelmi irányelv végrehajtása során elkötelezett az átláthatóság és a felelősségvállalás mellett.

VI. Előzetes szűrés új munkatársak felvétele és külsős partnerekkel történő együttműködés során

Minden új munkatás kiválasztása és cégekkel, intézményekkel vagy társadalmi szervezetekkel történő együttműködés kialakítása során a Szervezet figyelemmel van a gyermekvédelmi szempontokra is. Tekintettel arra, hogy az új munkatársak, partnerszervezetek gyermekekkel kerülhetnek kapcsolatba, a kiválasztási folyamat során az alábbi lépéseknek kell megvalósulnia:

- 6.1. Új munkatársak esetében minden esetben egy 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány bemutatása és két referenciaszemély megadása szükséges. Nem foglalkoztatható azon személy, aki korábban már követett el kiskorúak sérelmére bűncselekményt vagy akiről a kiválasztási folyamat során kiderül, hogy vele szemben jelenleg ilyen ügyben eljárás folyik, vagy vele szemben már felmerült bármilyen gyermekjogi jogsértés, panasz.
- 6.2. Új partnerszervezetek esetében – amennyiben az UNICEF Magyarországgal történő együttműködés során kapcsolatba kerülhet gyermekekkel, fiatal felnőttekkel – az új partnerszervezetnek meg kell ismerni és elfogadni a Szervezet Gyermekvédelmi Magatartási Kódexét és jelen irányelvét.
- 6.3. Jelen irányelv és mellékleteinek megismerése és elfogadása minden új munkatárs és partnerszervezet esetében kötelező.

VII. Magatartás

- 7.1. Az UNICEF Magyarországgal kapcsolatba kerülő munkatársak, partnerszervezetek az UNICEF „brand”-et képviselik, ezért magatartásuknak az UNICEF alapvető értékeit (gondoskodás, tisztelet, integritás, bizalom, felelősségvállalás, valamint elköteleződés a gyermeki jogok iránt) kell tükröznie. Tekintettel arra, hogy a Szervezettel kapcsolatba kerülő gyermekek és fiatal felnőttek sokszor bizalmi személyként tekintenek az ott dolgozó munkatársakra, kiemelten fontos, hogy a legmagasabb szintű integritási és magatartási normáknak megfelelően cselekedjenek, többek között teljesítsék a gyermekekkel szembeni gondoskodási kötelezettségüket, tiszteletben tartásuk jogaikat és méltóságukat, és általában megkülönböztetés nélkül, a gyermekek legfőbb érdekét figyelembe véve járjanak el, nemre, fajra, nemzetiségre, kultúrára, etnikai hovatartozásra, korra, vallásra, szexuális irányultságra vagy képességre való tekintet nélkül.
- 7.2. A gyermekek védelme érdekében megfogalmazott általános magatartási normákat a Szervezet Magatartási Kódexe rögzíti. (Melléklet 2.)

VIII. Orientáció, képzés

- 8.1. Minden új munkatársnak kötelező részt vennie egy, a Gyermekvédelmi Magatartási Kódex és az irányelv megismeréséről szóló orientációs beszélgetésen. Ezen felül az új munkatársaknak kötelező elvégezni az UNICEF Agora online platformján található képzést és kapcsolódó feladatokat a Szervezethez történő belépést követő 3 hónapon belül: <https://agora.unicef.org/course/info.php?id=29324>
- 8.2. Az önkéntesek csoportos orientáción vesznek részt, amely során a feladatuk jellegétől függően, rövid képzésben részesülnek a Gyermekvédelmi Magatartási Kódexben és az irányelvben foglaltak vonatkozásában.
- 8.3. A partnerszervezeteket azon munkatársak kötelesek tájékoztatni a Gyermekvédelmi Magatartási Kódex és az irányelv tartalmáról, akikkel az érintett közös projekten dolgozik.

IX. Képmás-, hang-, és videófelvételek

- 9.1. Képmás-, hang-, és videófelvételek készítése előtt minden esetben be kell szerezni a törvényes képviselő írásos hozzájárulását és az érintett gyermek, fiatal felnőtt engedélyét is.

- 9.2. Az érintett gyermeket, fiatal felnőttet és törvényes képviselőt tájékoztatni szükséges mind a felvételek céljáról, mind pedig azok nyilvánosságra hozataláról és a törlési lehetőségekről.
- 9.3. Képmás-, hang-, és videófelvetelek készítése során is a gyermek legfőbb érdekei szerint szükséges eljárni, így többek között biztosítani a gyermek jogát a magánélethez való védelemre, tiszteletben tartani méltóságát és figyelemmel lenni arra, hogy a felvétel készítése kapcsán valóban életkorának és érettségének megfelelő tájékoztatást kapjon.
- 9.4. Amennyiben a gyermek, fiatal felnőtt rádiós, tévés vagy egyéb médiaszereplést vállal, a vele kapcsolatba kerülő újságírókat az alábbiakról szükséges tájékoztatni: <https://unicef.hu/sajto/ajanlasok-a-media-szamara>

X. Adatvédelem

- 10.1. A Szervezet mindent köteles megtenni annak érdekében, hogy a gyermekek adatainak kezelése során biztosítsa a megfelelő adatvédelmet és adatbiztonságot, beleértve az alkalmazandó adatvédelmi és adatbiztonsági követelményeknek való megfelelést; az adatkezelés jogalapjának elvét; az adatfelhasználás céljának, szükségességének és arányosságának egyértelműségét; az összegyűjtött adatok pontosságának és biztonságának biztosítását; a megőrzési korlátok tiszteletben tartását; az átláthatóság és az érintettek jogainak biztosítását; valamint a személyes adatok (biztonság) megsértésére való felkészülést.
- 10.2. A gyermekek belső rendszerekben rögzített személyes adataihoz szigorúan csak a vonatkozó projektekben közvetlenül érintettek férhetnek hozzá, és csak a szükséges mérték elvét követve. Az adatokkal való visszaélés vagy kizsivárgás a gyermekeket fenyegető veszélyt jelent. Mindent meg kell tenni a jogosulatlan hozzáférés vagy a nem megfelelő felhasználás megakadályozására.

XI. Gyermekvédelmi jelzések

- 11.1 A Szervezet minden gyermekjogi jogsértésre, gyermekbántalmazásra vonatkozó jelzést komolyan vesz, megvizsgál és a szükséges intézkedéseket megteszi.
- 11.2 A Szervezet a bejelentéseket bizalmasan kezeli és a bejelentéssel, vizsgálatral kapcsolatos információkat a szükséges mérték elvét követve osztja csak meg. Minden döntést, beleértve a döntések indoklását is, rögzíti, biztonságosan és bizalmasan tárolja.

- 11.3 Amennyiben a Szervezet bármely programján vagy rendezvényén gyermekjogi jogsértés gyanúja merül fel, a vélelmezett jogsértés észlelője szóban és írásban 24 órán belül (súlyos esetben azonnal) tájékoztatja a Szervezet gyermekvédelmi fókuszpontját az alábbi emailcímen vagy telefonszámon:

jogsegely@unicef.hu
+361-201-4923

A gyermekvédelmi fókuszpont gondoskodik az ügy kivizsgálásáról, és amennyiben szükséges, a gyermekvédelmi jelzőrendszeren keresztül jelzi a problémát a hatóságoknak, vagy értesíti a rendőrséget. A bejelentésre a mellékelt bejelentő lapot szükséges használni (Melléklet 3.).

- 11.4 Amennyiben az UNICEF Magyarország Gyermekvédelmi Magatartási Kódexét vagy jelen irányelvét egy munkatárs sérti meg, úgy az Alapítvány igazgatója (továbbiakban: Igazgató) a gyermekvédelmi osztály vezetőjével és a HR munkatárssal együttműködésben dönt a munkaügyi következményekről és – szükség esetén (az eset súlyosságára figyelemmel) – bevonja az UNICEF Magyarország kuratóriumának elnökét.
- 11.5 Amennyiben az UNICEF Magyarország Gyermekvédelmi Magatartási Kódexét vagy jelen irányelvét egy partnerszervezet sérti meg, úgy a területvezetők, a gyermekvédelmi osztály vezetője, a HR munkatárs és az Igazgató közösen döntenek a lehetséges következményekről és a további együttműködés lehetőségeiről, valamint – szükség esetén (az eset súlyosságára figyelemmel) bevonják az UNICEF Magyarország kuratóriumának elnökét.
- 11.6 A folyamattal kapcsolatos végső felelősség az Igazgatót terheli.
- 11.7 Ezen irányelv értelmében tilos szándékosan megakadályozni a gyermekek védelmével kapcsolatos aggályok felvetését vagy a bántalmazással kapcsolatos aggályok bejelentését. Tilos továbbá szándékosan hamis bejelentést tenni vagy megtorlással élni olyan személlyel szemben, aki jelzéssel élt.

XII. Gyermekrészvételi irányelvek

- 12.1 A Szervezet saját rendezvényei és programjai során a gyermekek részvételének szabályait, a megfelelő kritériumok biztosítását az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának a gyermekek véleménynyilvánításáról szóló átfogó kommentárja alapján határozza meg.
- 12.2 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára biztosítja az átláthatóság és a tájékoztatás érvényesülését: a részt vevő

gyermekek tudatában vannak a rendezvény céljainak, hatáskörének, következményeinek, megvalósulási folyamatának, illetve saját jogaiknak és tudják, hogy probléma esetén mely felnőttöz kell fordulniuk. Ennek megvalósulásáért a gyermekvédelmi fókuszpont felelős.

- 12.3 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára biztosítja az önkéntesség érvényesülését: a gyermekek részvétele a programokban önkéntes, nem kényszeríthetőek a véleménynyilvánításra, és biztosított a lehetőségük arra, hogy bármikor kilépjenek az együttműködésből.
- 12.4 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára biztosítja a tiszteletteljesség érvényesülését: a gyerekeket és a nézeteket is tiszteletben tartja és biztosítja, hogy mindenki bemutathassa saját ötleteit és kezdeményezéseit.
- 12.5 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára biztosítja a relevancia érvényesülését: a gyerekek véleményét mindig olyan kérdésekben kéri ki, és olyan programokat szervez számukra, ami a gyerekeknek releváns, abban véleményt tudnak nyilvánítani, életkoruknál és érettségi fokuknál fogva megértik, hogy hol vannak, és képesek az aktív részvételre, meglévő tudásuk és képességeik alapján tudnak véleményt alkotni a helyzetben.
- 12.6 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára biztosítja a gyerekbarát környezet érvényesülését: mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyermekek számára biztonságos körülményeket teremtsen, ahol a gyerekek nyugodtan együtt tudnak működni a Szervezettel.
- 12.7 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára a program kereteinek megfelelően biztosítja az inkluzivitás érvényesülését: minden gyereknek lehetőséget biztosít a programokban és rendezvényeken való részvételre, elkerülve a hátrányos megkülönböztetés minden formáját.
- 12.8 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek számára biztosítja a képzéssel való támogatást: a részt vevő gyerekek és felnőttek is egyszeri vagy többszöri képzésben részesülnek, ami segíti a közös munkát és fejleszti készségeiket.
- 12.9 A Szervezet programjain és rendezvényein a részt vevő gyermekek és fiatalok számára (a szülők és gyámok mellett) biztosítja a felelősség érvényesülését: a gyerekeket tájékoztatja arról, hogy a véleményüket, vagy a róluk készült fénykép- és videófelvételeket és kapcsolódó adatokat milyen módon és milyen következményekkel használja fel a Szervezet.

- 12.10 A Szervezet minden szükséges lépést megtesz annak érdekében, hogy a bevont gyermekek és fiatalok biztonsággal vegyenek részt a Szervezet tevékenységeiben, függetlenül a bevonás típusától (személyes vagy online), az esemény méretétől, vagy attól, hogy egyszeri vagy ismétlődő eseményről van szó.
- 12.11 Minden gyermekek, fiatalok bevonását tartalmazó eseményt értékelni szükséges annak fényében is, hogy történt-e gyermekvédelmi jelzés és ha igen, milyen következtetéseket lehet levonni a Szervezetenél működő protokollokra vonatkozóan.

XIII. Felülvizsgálat

- 13.1 Az irányelv bevezetését követően az Igazgató évente írásos beszámolót köteles benyújtani a Kuratórium felé, amelyben összefoglalja az irányelv alkalmazását a Szervezet mindennapi működésében, valamint az adott év gyermekvédelmi jelzéseit.
- 13.2 Amennyiben szükséges, az Igazgató jelzi a Kuratórium felé az irányelv módosításának szükségességét.

Melléklet 1. Kockázatkezelési terv

Melléklet 2. Gyermekvédelmi Magatartási Kódex

Melléklet 3. Bejelentő lap

